

Het toepassingsgebied van het Rapport Alimentatienormen, deel I Kosten van kinderen

Mr. M. van Yperen-Groenleer en mr. C.C. van Bodegom, datum 24-08-2016

In “Het toepassingsgebied van het Tremarapport”, *EB 2012/29 (EB 2012, p. 77-83)* zijn de grenzen van de destijds Trema-normen, nu Alimentatienormen genoemd, opgezocht door alimentatie-uitspraken in internationale zaken en zaken met (bijzonder) hoge inkomens te analyseren. In dergelijke zaken biedt het Rapport Alimentatienormen niet altijd soelaas en is maatwerk geboden. Dit artikel, verspreid over twee edities, is het vervolg op voornoemd stuk met als rode draad het expat-gezin in scheiding. Daar waar maatwerk is geboden, is de kans op uiteenlopende uitspraken groot. Deze bijdrage is enerzijds bedoeld als signalering van deze diversiteit (soms tegenstrijdigheid). Anderzijds hebben wij ook onderzocht of in recente rechtspraak niet toch wat handvatten te vinden zijn die ons enige richting geven in de discussie over de specifieke problematiek, inherent aan zaken die niet in de mal van de Alimentatienormen passen. Daartoe hebben wij jurisprudentieonderzoek gedaan en bevriende collegae advocaten familierecht in de regio Den Haag verzocht – en bereid gevonden – ons niet-gepubliceerde uitspraken in expat-zaken toe te zenden. We gaan eerst (in deze aflevering) in op de kosten van (expat) kinderen en in de volgende aflevering op de behoefte van de alimentatiegerechtigde en de draagkracht van de alimentatieplichtige. Per onderwerp zoomen wij in op een aantal struikelblokken.

1. Kosten (expat) kinderen

Een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van kinderen met gewoon verblijf in Nederland wordt op grond van art. 3 Haags Alimentatieprotocol 2007 doorgaans vastgesteld aan de hand van Nederlands recht, uitzonderingen daargelaten. Dit betekent dat, zoals te doen gebruikelijk, eerst het eigen aandeel van ouders in de kosten van hun kinderen vastgesteld moet worden. Dat alleen kan in (expat) gezinnen een hele kluit zijn.

1.1 De reikwijdte van de Nibud-tabellen

De meeste expats in Nederland verdienen goed. Ze zijn vaak werkzaam op basis van een expat-contract of werken voor een internationale organisatie en zijn meestal vrijgesteld van Nederlandse inkomstenbelastingheffing, meer specifiek van de heffing in Box I (sommige expats zijn wel box III belasting verschuldigd). Voor sommigen geldt de 30%-regeling. Een aantal internationale organisaties heft een interne en/of Europese belasting. Deze tarieven zijn echter niet vergelijkbaar met de Nederlandse belastingtarieven. Het netto-inkomen van expat-gezinnen is dan ook vaak (ruim) meer dan € 6.000 per maand, het plafond van de Nibud-tabellen.

De lagere rechtspraak hield in dit soort zaken tot voor kort hardnekkig vast aan de Nibud-tabellen: aansluiting werd gezocht bij het tabelbedrag behorende bij een gezinsinkomen van € 6.000 netto per maand. Ruimte voor afwijking was er niet of nauwelijks. Bij netto-inkomens tot € 7.000 à € 8.000 per maand valt deze praktijk wellicht nog te billijken. Een kind eet niet meer boterhammen wanneer zijn

ouders € 15.000 netto per maand te besteden hebben dan wanneer dit € 6.000 netto per maand zou zijn. Het uitgavenpatroon zal echter voor tal van kostenposten wel degelijk hoger kunnen uitvallen, zoals voor vakanties, (merk) kleding, (biologische) voeding et cetera. Enerzijds vindt het (blijven) extrapoleren van de Nibud-tabellen tot hogere netto-inkomens (zoals per 1 januari 2014 van € 5.000 naar € 6.000 per maand) ergens een bovengrens. Anderzijds is het niet-realistisch te veronderstellen dat gezinnen met hoge inkomens niet meer geld uitgeven aan hun kinderen dan gezinnen die leven van € 6.000 netto per maand.

In zijn uitspraak van 4 december 2015 (ECLI:NL:HR:2015:3479 en *JPF* 2016/26) lijkt de Hoge Raad oog te hebben voor deze nuancering. De praktijk in de lagere rechtspraak om star vast te houden aan de Nibud-tabellen, ongeacht de mate waarin het maximum gezinsinkomen te boven wordt gegaan, behoort met deze uitspraak verleden tijd te zijn. De boodschap van de Hoge Raad is duidelijk: bij (substantieel) hogere inkomens dan de bovengrens van de Nibud-tabellen is maatwerk vereist voor het vaststellen van het eigen aandeel van ouders in de kosten van hun kinderen. Een simpele verwijzing naar de Nibud-tabellen volstaat niet meer.

De Hoge Raad overweegt: “Het hof heeft bij de bepaling van de behoefte van de kinderen het netto maandinkomen van de man in 2013 tot uitgangspunt genomen, welk inkomen € 11.164 bedroeg. Bij deze stand van zaken kon het hof voor de motivering van zijn oordeel dat niettemin dient te worden aangesloten bij het ten tijde van zijn beslissing geldende hoogste tabelinkomen van € 5.000 of meer per maand niet volstaan met de vaststelling dat in de tabelbedragen alle normale, in de desbetreffende inkomenscategorie redelijkerwijs te maken kosten, zijn begrepen. Daarbij verdient opmerking dat ook bij de bepaling van de behoefte van kinderen het welvaartsniveau ten tijde van het huwelijk een rol speelt en dat het niet voor de hand ligt dat die behoefte bij een netto maandinkomen van € 11.164 gelijk zou zijn aan de behoefte bij het hoogste destijds in de tabel voorkomende netto maandinkomen van € 5.000 of meer.”

De Hoge Raad verwijst in zijn motivering naar zijn uitspraak van 3 september 2010 (ECLI:NL:HR:2010:BM7050, *NJ* 2010/473), waarin de uitspraak van 19 december 2003 (ECLI:NL:HR:2003:AM2379, *NJ* 2004/140) min of meer wordt herhaald. Deze uitspraken zien op de bepaling van de behoefte van de alimentatiegerechtigde in het kader van de vaststelling van partneralimentatie. Met andere woorden: de hiernavolgende overweging van de Hoge Raad uit genoemde twee uitspraken – die in de Alimentatienormen is overgenomen voor partneralimentatie – is voortaan ook relevant voor het vaststellen van het eigen aandeel in de kosten van kinderen als het netto gezinsinkomen (substantieel) hoger is dan € 6.000 netto per maand.

“Bij de bepaling van de behoefte van de onderhoudsgerechtigde dient rekening te worden gehouden met alle relevante omstandigheden, waaronder de hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven van partijen tijdens het huwelijk, waarin een aanwijzing kan worden gevonden voor de mate van welstand waarin zij hebben geleefd, en zo veel mogelijk met concrete gegevens betreffende de reële of met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde.”

Dat brengt mee dat het behoefteoverzicht zijn herintrede doet bij het vaststellen van kinderalimentatie. Voor het vaststellen van partneralimentatie vormt het behoefteoverzicht van de alimentatiegerechtigde altijd het uitgangspunt. De 60%-regel is immers door de Hoge Raad min of meer op een zijspoor gezet. Voor het vaststellen van kinderalimentatie vormt het behoefteoverzicht nu dus eveneens het

uitgangspunt in zaken waarin de ouders een (substantieel) hoger inkomen dan € 6.000 netto per maand genieten én het eigen aandeel op grond van dat overzicht meer zou bedragen dan het tabelbedrag bij een netto gezinsinkomen van € 6.000 per maand. Dit betekent dat indien de alimentatiegerechtigde ouder meent dat de kosten van een kind hoger zijn dan het tabelbedrag, hij of zij een gespecificeerd overzicht van deze kosten zal moeten maken. Het is aan hem of haar deze kosten aannemelijk te maken door dit overzicht met verificatoire bescheiden te onderbouwen.

De lagere rechtspraak lijkt deze door de Hoge Raad voorgeschreven werkwijze te volgen, althans in ieder geval Rechtbank Overijssel in zijn uitspraak van 13 januari 2016 (ECLI:RBOVE:2016:767, *RFR* 2016/88). Onder verwijzing naar de uitspraak van de Hoge Raad van 4 december jl. overweegt de rechtbank:

“Om die reden ligt het niet voor de hand dat de behoefte bij een netto maandinkomen van € 11.347 gelijk zou zijn aan de behoefte bij het hoogste in de tabel voorkomende netto maandinkomen van € 6.000 of meer. Met de vrouw acht de rechtbank het dan ook aannemelijk dat de kosten van de kinderen voormeld tabel bedrag van € 521 per kind per maand overstijgen. Het is echter aan de vrouw om, bij betwisting door de man, die hogere behoefte te onderbouwen en te bewijzen.”

Dat doet de vrouw vervolgens onvoldoende volgens de rechtbank en dus blijft het eigen aandeel van partijen in de kosten van hun kinderen € 521 per maand per kind, maar de aanpak van Rechtbank Overijssel is in lijn met de beslissing van de Hoge Raad van 4 december jl.

2. Bijzondere kosten van (expat) kinderen

In rechte wordt regelmatig gedebatteerd over de vraag welke kostenposten wel en welke niet in de Nibud-tabellen zijn verdisconteerd en of er dus aanleiding is het tabelbedrag op te hogen met deze ‘bijzondere’ kosten. Hieronder nemen wij een aantal van deze ‘bijzondere’ kosten onder de loep.

2.1 Oppaskosten

Met hoge inkomens gaan vaak (hoge) oppaskosten gepaard, kosten voor een nanny, au-pair, BSO, NSO et cetera. Worden deze kosten geacht onderdeel uit te maken van het eigen aandeel zoals dat volgt uit de Nibud-tabellen?

In het rapport Alimentatienormen staat hier het volgende over: “Volgens de tekst van het rapport ‘Kosten van kinderen’ behoren ook hoge oppaskosten in verband met de verwerving van inkomsten tot de categorie bijzondere kosten die niet in de tabel verwerkt zijn. Uit onderzoek van het CBS is echter gebleken dat bij een echtpaar oppaskosten niet leiden tot in totaal hogere kosten van kinderen. Kennelijk worden in die situatie hoge oppaskosten c.q. kosten van kinderopvang gecompenseerd met lagere uitgaven aan een andere post. Dit onderzoek dateert echter van de tijd voor de huidige systematiek van kinderopvang. Als er sprake is van een alleenstaande ouder kunnen hoge oppaskosten wel worden geacht te leiden tot in totaal hogere kosten van kinderen. Daarom beveelt de expertgroep thans aan, in geval er sprake is van een alleenstaande ouder met hoge kosten van kinderopvang, allereerst de desbetreffende kosten vóór de scheiding af te trekken van het netto besteedbaar gezinsinkomen en uitgaande van het dan resterende gezinsinkomen de behoefte van de kinderen te berekenen aan de hand van de tabel eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen. Vervolgens

kan de behoefte worden vastgesteld door de werkelijke kosten van kinderopvang na de scheiding (dus na aftrek van de kinderopvangtoeslag en de werkgeversbijdrage in die kosten) op te tellen bij het in de tabel gevonden bedrag.”

Er is dus wel een richtlijn, maar hoe nu precies te handelen met oppaskosten in een concrete zaak blijkt telkens weer een uitdaging te zijn. In de rechtspraak zijn we allerlei variaties tegengekomen. Oppaskosten moeten in ieder geval verband houden met het genereren van inkomen, wil er rekening mee worden gehouden. Als dat niet het geval is, blijven deze kosten sowieso buiten beschouwing. Zie bijvoorbeeld Rechtbank.

Amsterdam 4 november 2015 ([ECLI:NL:RBAMS:2015:7526](#)) waarin de rechtbank oordeelt dat met oppaskosten geen rekening wordt gehouden nu deze kosten een gevolg zijn van de wijze waarop de vrouw (de onderhoudsgerechtigde ouder) en haar (nieuwe) echtgenoot hun vluchtschema's invullen.

Een ander voorbeeld van een zaak waarin geen rekening wordt gehouden met oppaskosten is Rechtbank. Rotterdam 31 maart 2015 (C/10/447456/FA RK 14-2397). De rechtbank moest het eigen aandeel vaststellen van de twee 'nieuwe' kinderen van de alimentatieplichtige vader en zijn nieuwe partner. Dit in het kader van de verdeling van de draagkracht van de vader over de twee kinderen die hij met zijn eerste echtgenote heeft (inzet van de procedure) en de twee kinderen met zijn nieuwe partner. De nieuwe partner van de vader heeft hetzelfde inkomen als de vader. Omdat zij beiden voltijds werken en daardoor een hoog inkomen hebben (beiden € 80.000 bruto per jaar), zijn de oppaskosten navenant. De man bepleit dat als met de lusten rekening wordt gehouden, dat ook moet gelden voor de lasten. De helft van de kosten van de twee kinderen van de vader en zijn nieuwe partner komt voor rekening van deze nieuwe partner. Het is volgens de vader dan wel zo fair om ook met de kosten van de opvang – die zijn nieuwe partner in staat stelt fulltime te werken – rekening te houden door deze op te tellen bij het tabelbedrag. De rechtbank is het niet met de vader eens en overweegt: “Gelet op het inkomen van de man en zijn nieuwe partner en mede gelet op de omstandigheid dat de man en zijn partner de kosten voor kinderopvang gezamenlijk dragen, merkt de rechtbank de kosten voor kinderopvang niet aan als bijzondere kosten die bij de behoefte dienen te worden opgeteld.”

Uit deze uitspraak zou kunnen worden afgeleid dat de hoogte van het inkomen van de ouders van belang is voor de mate waarin met oppaskosten rekening wordt gehouden. Hoe hoger het inkomen, hoe minder 'bijzonder' van aard de oppaskosten zijn, hoe minder kans er is dat het tabelbedrag vermeerderd moet worden met deze kosten. Dat lijkt ook te volgen uit Hof 's-Hertogenbosch 14 april 2016 (ECLI:NL:GHSHE:2016:1459) waarin het hof overweegt: “Conform de aanbevelingen in het Rapport Alimentatienormen met betrekking tot het bij een echtpaar ophogen van de behoefte met oppaskosten, houdt het hof ten aanzien van kind 4 mede gezien de relatieve welstand van de man en de partner van de man in het licht van de financiële situatie van de vrouw, naast genoemd bedrag (lees: tabelbedrag) geen rekening met (toekomstige) kosten van kinderopvang zoals door de man bepleit.”

Niet alleen de hoogte van het inkomen van de ouders lijkt van belang, ook de hoogte van het tabelbedrag. In een uitspraak van Rechtbank Den Haag van 29 mei 2015 (C/09/469094/FA RK 14-5112 en C/09/481042/FA RK 15/284) moest het eigen aandeel van de 4-jarige zoon van partijen vastgesteld worden. Het netto gezinsinkomen bedraagt meer dan € 6.000 per maand. Het eigen aandeel is € 960 per maand. De rechtbank overweegt: “Gelet op de hoogte van de tabelbehoefte van de minderjarige, alsmede op het feit dat er ook ten tijde van de samenleving van partijen kosten van kinderopvang werden gemaakt, gaat de rechtbank ervan uit dat de kosten van kinderopvang in de tabelbehoefte ad

€ 960 per maand zijn verdisconteerd.”

Kennelijk geldt dat hoe hoger het tabelbedrag is, hoe eerder aangenomen mag worden dat de opvangkosten geacht worden te zijn verdisconteerd in dit bedrag. Wellicht dat ook de leeftijd van het kind een rol speelt. Een eigen aandeel van € 960 per maand voor een baby lijkt aan de hoge kant, zeker in vergelijking met de tabelbedragen voor pubers, maar dat zal zo zijn juist vanwege de opvangkosten.

Relevant is voorts of er ook al opvangkosten werden gemaakt tijdens de relatie van de ouders of pas daarna. In combinatie met de hiervoor geciteerde richtlijn van het rapport Alimentatienormen zou de conclusie getrokken kunnen worden dat enkel rekening wordt gehouden met oppaskosten die na de scheiding zijn ontstaan, omdat de alimentatiegerechtigde ouder (meer) is gaan werken, en niet met de oppaskosten die al gemaakt werden toen de ouders nog bij elkaar waren. Het is de vraag of dit de bedoeling is.

Rechtbank Amsterdam komt in zijn beschikking van 23 september 2015 (C/13/565662/FA RK 14-3833) tot een creatieve oplossing. Deze beschikking is niet gepubliceerd op rechtspraak.nl, maar wel geplaatst in de vFAS jurisprudentieflits van 16 oktober 2015 en in personen-en familierecht 2015/638 van 13 oktober 2015. Beide ouders werken voltijds. De 3-jarige dochter van partijen woont bij de moeder. De rechtbank overweegt als volgt: “De man voert aan dat een deel van de behoefte meegenomen dient te worden (want de minderjarige is immers op de opvang in plaats van thuis). Volgens hem dient de helft of een derde van de totale opvangkosten te worden meegenomen voor de behoefte. Volgens de tekst van het rapport ‘Kosten van kinderen’ behoren ook hoge oppaskosten in verband met de verwerving van inkomsten tot de categorie bijzondere kosten die niet in de tabel verwerkt zijn. Uit onderzoek van het CBS is echter gebleken dat bij een echtpaar oppaskosten niet leiden tot in totaal hogere kosten van kinderen. Kennelijk worden in die situatie hoge oppaskosten c.q. kosten van kinderopvang gecompenseerd met lagere uitgaven aan een andere post. Dit onderzoek dateert echter van de tijd voor de huidige systematiek van kinderopvang. De rechtbank overweegt dat partijen de werkelijke opvangkosten die zij maakten voor de minderjarige al hadden en ook daadwerkelijk betaalden. Vervolgens is de vraag in hoeverre het volledige bedrag uit de tabel van € 960 per maand wordt aangewend voor de minderjarige. De rechtbank overweegt dat het redelijk voorkomt dat hiervan een derde voor kosten opvang wordt gebruikt, zodat een bedrag van € 640 per maand resteert voor de minderjarige. Over dit bedrag zal ook de zorgkorting van de man worden berekend.”

Het eigen aandeel van partijen in de kosten van hun dochter wordt dus gesteld op € 640 per maand, te vermeerderen met de volledige netto opvangkosten.

2.2 Reiskosten

De opa's en oma's, neefjes en nichtjes van veel expat-kinderen wonen niet in Nederland. Zij zullen dus meer dan gemiddeld naar het buitenland moeten afreizen voor familiebezoek. De vraag is of deze extra reiskosten het eigen aandeel doen toenemen. Aan de ene kant zal het vaak zo zijn dat dit familiebezoek de vakantie vervangt, in die zin dat het gezin in de schoolvakanties familie in het buitenland opzoekt en daar omheen de vakantie plant. Aan de andere kant valt niet te ontkennen dat – afhankelijk van de afstand – deze kinderen daadwerkelijk meer reizen om familie te bezoeken, bijvoorbeeld door extra weekendjes weg.

In de hierboven genoemde uitspraak van Rechtbank Den Haag van 29 mei 2015 overweegt de rechtbank dat een groot gedeelte van de reiskosten die ten behoeve van de minderjarige worden

gemaakt niet zijn verdisconteerd in de tabelbehoefte. De minderjarige in kwestie heeft familie in Spanje en Amerika en toen partijen nog samenleefden bezochten zij meerdere keren per jaar met de minderjarige hun familie in het buitenland. De rechtbank acht een bedrag van € 200 per maand redelijk. De moeder had een overzicht gemaakt van de familiebezoeken van de minderjarige en de extra reiskosten op die manier inzichtelijk gemaakt. In een andere uitspraak van Rechtbank Den Haag van 1 juni 2012 (C/09/374861/FA RK 10-7080) is ook rekening gehouden met een bedrag van € 200 per maand aan extra reiskosten. De minderjarigen in deze zaak hebben familie in Nederland en Ierland.

2.3 Schoolkosten

Indien één van de ouders en/of een werkgever reeds volledig de kosten van de internationale school voldoet, rijst de vraag of dit geen correctie van het tabelbedrag rechtvaardigt. In het tabelbedrag is een bedrag aan schoolkosten verdisconteerd. In een uitspraak van Rechtbank Den Haag van 3 april 2015 (C/09/482762/FA RK 15-1040) heeft de vader in een procedure tot het treffen van voorlopige voorzieningen betoogd dat in een dergelijke situatie een bedrag ad € 150 per maand, althans een bedrag als de rechtbank juist acht, in mindering strekt op het tabelbedrag nu de volledige schoolkosten (inclusief boeken, lunch, schoolreisjes et cetera) al door de vader worden voldaan. De rechtbank heeft dit betoog niet gevolgd, zonder daar overigens een overweging aan te wijden.

Dit is een voorbeeld van maatwerk waar de rechterlijke macht naar onze indruk (nog) niet altijd aan wil. Een afwijking van de standaardregels in zaken die niet-standaard zijn, lijkt voornamelijk geen haalbare kaart. Betogen waarin een afwijking van de Alimentatienormen wordt bepleit, worden vaak als te ingewikkeld (althans dat is onze indruk) of zonder voldoende motivering afgedaan. Met voornoemde uitspraak van de Hoge Raad van 4 december jl., waarin wordt aangestuurd op maatwerk, komt daar wellicht verandering in.

Overigens, indien de kosten van de internationale school niet volledig worden gedekt door de werkgever, zijn deze kosten in de praktijk vaak hoger dan de schoolkostencomponent waarmee in de Nibud-tabel rekening is gehouden. Veelal zullen deze meerkosten behoefteverhogend werken.

2.4 Overige kosten

Rechtbank Oost-Brabant oordeelt in zijn uitspraak van 29 december 2016 (ECLI:NL:RBOBR:2015:7873, *RFR* 2016/63) dat de meeste door de vrouw opgevoerde kosten geacht worden te zijn verdisconteerd in de Nibud-tabel, behoudens de kosten voor de aanschaf van speciale sportkleding in het kader van een sportopleiding. Rechtbank Noord-Holland merkt in zijn uitspraak van 18 mei 2016 (ECLI:NL:RBNHO:2016:4066) de stallingskosten voor een pony als behoefteverhogende factor aan. Zie voor recente uitspraken over behoefteverhogende kosten van kinderen Hof Amsterdam 10 mei 2016 (ECLI:NL:GHAMS:2016:1843) en Hof 's-Hertogenbosch 11 februari 2016, (ECLI:NL:GHSHE:2016:410, *RFR* 2016/87).

3. Dependency allowance

Het inkomen van expats is vaak opgebouwd uit een basisinkomen vermeerderd met verschillende soorten 'allowances'. Welke soorten er zijn en of, en zo ja, in hoeverre, met deze 'allowances' rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de draagkracht van de

alimentatieplichtige (en de behoefte van de alimentatiegerechtigde in het kader van partneralimentatie) komt in de volgende aflevering aan de orde. Op deze plaats stellen wij aan de kaak wat de gevolgen zijn als geen recht op kinderbijslag bestaat, maar wel recht op een zogenaamde ‘ *dependency allowance*’. Veel expats hebben geen recht op kinderbijslag, omdat zij al een ‘ *dependency allowance*’ van hun werkgever ontvangen. Deze ‘ *dependency allowance*’ is in de meeste gevallen vergelijkbaar met kinderbijslag. De twee toelagen lijken in ieder geval veel op elkaar. Soms is in de ‘ *dependency allowance*’ een toelage voor de partner verdisconteerd, maar dat laten we hier buiten beschouwing.

Eerst terug naar de basis. De behoefte van een kind bestaat uit enerzijds het eigen aandeel van de ouders in zijn kosten en anderzijds het aandeel van de overheid in deze kosten in de vorm van kinderbijslag. De behoefte van een kind is bijvoorbeeld € 1.200 per maand, bestaande uit € 1.100 per maand eigen aandeel en € 100 per maand kinderbijslag. Het tabelbedrag is in dit cijfervoorbeeld € 1.100 per maand. Bij de bepaling van het netto gezinsinkomen aan de hand waarvan het eigen aandeel wordt vastgesteld, wordt de kinderbijslag niet in aanmerking genomen.

Indien een ouderpaar geen kinderbijslag ontvangt, maar ‘ *dependency allowance*’ (bijvoorbeeld € 300 per maand), kunnen de Nibud-tabellen niet onverkort worden gevolgd. Er zijn verschillende manieren om een correctie door te voeren.

Een eerste redenering is om het eigen aandeel op € 1.200 per maand vast te stellen. Er wordt geen kinderbijslag ontvangen, dus deze wordt uit de berekening gehaald. Met de ‘ *dependency allowance*’ wordt op een andere manier rekening gehouden (zie hierna). Volgens de Nibud-tabellen kost dit kind in totaal € 1.200 per maand, gebaseerd op een bepaald netto gezinsinkomen, exclusief ‘ *dependency allowance*’, en dus is het eigen aandeel € 1.200 per maand als de ouders geen kinderbijslag ontvangen.

Vervolgens moet het eigen aandeel van de ouders in de kosten van hun kind ad € 1.200 per maand naar rato van draagkracht over hen verdeeld worden. Hoe moet in dat kader de ‘ *dependency allowance*’ worden behandeld? In de praktijk zien we de volgende scenario's:

1. Ofwel de vader (alimentatieplichtige ouder) stort deze ‘ *dependency allowance*’ meteen door aan de moeder. Gevolg is dat deels (met € 300 per maand) al in de behoefte van hun kind is voorzien. Er resteert dus een eigen aandeel van € 900 per maand, naar rato van draagkracht over de ouders te verdelen. Bij de draagkracht van de vader blijft de ‘ *dependency allowance*’ buiten beschouwing. Bij de draagkracht van de moeder vanzelfsprekend ook. Met het surplus ad € 200 per maand (het verschil tussen de ‘ *dependency allowance*’ en de kinderbijslag) wordt dus rekening gehouden door het eigen aandeel op een lager bedrag vast te stellen.
2. Ofwel de vader stort deze ‘ *dependency allowance*’ meteen door aan de moeder, maar het aandeel in de kosten van hun kind blijft € 1.200 per maand, naar rato van draagkracht over de ouders te verdelen. Bij het bepalen van de draagkracht van de moeder wordt echter de ‘ *allowance*’ als inkomen aangemerkt. Met het surplus ad € 200 per maand wordt dus rekening gehouden door het inkomen van de moeder te verhogen. Deze redenering lijkt niet juist omdat kinderbijslag in mindering strekt op de behoefte van een kind en niet bij het inkomen van de alimentatiegerechtigde ouder thuishoort. Dat ligt anders voor het kindgebonden budget sinds de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015 (ECLI:NL:HR:2015:3011, NJ 2015/465), maar de ‘ *dependency allowance*’ is meer

te vergelijken met de kinderbijslag dan met het kindgebonden budget. Afhankelijk van het karakter van de ‘ *dependency allowance* ’ (is deze inkomensafhankelijk of niet?) is de eerste of de tweede optie juist.

3. Ofwel de vader stort de ‘ *dependency allowance* ’ niet door aan de moeder. Het eigen aandeel in de kosten van hun kind blijft € 1.200 per maand, naar rato van draagkracht over de ouders te verdelen. Bij het bepalen van de draagkracht van de vader behoort de ‘ *allowance* ’ tot diens inkomen. Bij het bepalen van de draagkracht van de moeder vanzelfsprekend niet.

Een tweede redenering is om bij het tabelbedrag ad € 1.100 per maand de ‘ *dependency allowance* ’ op te tellen om het eigen aandeel vast te stellen. Achterliggende gedachte is dat kinderbijslag (en wat daarmee vergelijkbaar is) ten goede dient te komen aan het gezin van de verzorgende ouder. Zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 4 maart 2014 (ECLI:NL:GHAMS:2014:1369) waarin het hof overweegt:

“Aangezien kinderbijslag ten goede dient te komen aan het gezin van de verzorgende ouder, zal het hof het eigen aandeel (lees: het tabelbedrag) met dit bedrag verhogen. Zijn stelling (lees: van de man) dat het eigen aandeel verhoogd moet worden met de kinderbijslag waar de vrouw recht op zou hebben, volgt het hof niet, nu tussen partijen vast staat dat zij geen kinderbijslag ontvangt omdat de man dit reeds ontvangt in de vorm van de ‘ *dependency allowance* .”

In deze redenering is het eigen aandeel in het cijfervoorbeeld dus € 1.400 per maand.

Als vervolgens het eigen aandeel van de ouders in de kosten van hun kind ad € 1.400 per maand naar rato van draagkracht over hen verdeeld moet worden, rijst weer de vraag hoe in dat kader de ‘ *dependency allowance* ’ moet worden behandeld. In de praktijk zien we de volgende scenario’s:

1. Ofwel de vader stort deze ‘ *allowance* ’ meteen door aan de moeder. Gevolg is dat al deels (met € 300 per maand) in de behoefte van hun kind is voorzien. Er resteert een eigen aandeel van € 1.100 per maand naar rato van draagkracht over de ouders te verdelen. Bij de bepaling van de draagkracht van de vader wordt de ‘ *dependency allowance* ’ buiten beschouwing gelaten, bij de bepaling van de draagkracht van de moeder vanzelfsprekend eveneens. Met het surplus ad € 200 per maand wordt dus geen rekening gehouden.
2. Ofwel de vader stort deze ‘ *allowance* ’ meteen door aan de moeder, maar het aandeel in de kosten van hun kind blijft € 1.400 per maand, naar rato van draagkracht over de ouders te verdelen. Bij het bepalen van de draagkracht van de moeder wordt de ‘ *allowance* ’ niet als inkomen aangemerkt. Bij de vader evenmin. Met het surplus ad € 200 per maand wordt dus geen rekening gehouden.
3. Ofwel de vader stort de *allowance* niet door aan de moeder. Het aandeel in de kosten van hun kind blijft € 1.400 per maand, te verdelen naar rato van draagkracht over de ouders. De ‘ *allowance* ’ wordt bij het bepalen van de draagkracht van de vader tot zijn inkomen gerekend. Bij de moeder vanzelfsprekend niet.

Het verschil in de eerste en tweede benadering is dat in de eerste benadering wel rekening wordt gehouden met het surplus van € 200 per maand, ofwel door met een lager eigen aandeel te rekenen

ofwel door dit surplus als inkomen van de alimentatiegerechtigde aan te merken. In de tweede benadering lost dit surplus min of meer op doordat deze 'extra' inkomsten nergens in de berekening terugkeren. Dat is in het voordeel van de alimentatiegerechtigde ouder, omdat deze 'extra' inkomsten feitelijk buiten beschouwing blijven.

Hof Arnhem-Leeuwarden 10 maart 2016 (ECLI:NL:GHARL:2016:2132) vormt een voorbeeld van deze tweede benadering. Het bijzondere aan deze zaak is dat de vrouw ondanks de Kindertoelage (KT) die de man ontvangt van zijn werkgever van € 375 per maand, toch recht heeft op kinderbijslag (KB) van € 92 per maand.

Het eigen aandeel van de ouders in de kosten van hun kind is volgens de Nibud-tabellen € 712,50 per maand. De man werkt bij de Europese Commissie in Brussel. Hij ontvangt een KT, vergelijkbaar met KB en ' *dependency allowance*'. Deze KT stort hij door aan de vrouw bij wie hun kind woont. Bij het bepalen van het eigen aandeel volgt het hof de hierboven genoemde tweede redenering. Feitelijk komt de redenering van het hof hierop neer: het hof verhoogt het tabelbedrag van € 712,50 per maand met de KT van € 375 per maand. Het eigen aandeel wordt dan € 1.087 per maand. De man stort de KT rechtstreeks aan de vrouw, dus voor dat deel (€ 375 per maand) wordt al in de kosten van hun kind voorzien. Resteert nog een eigen aandeel van € 712,50 per maand dat naar rato van draagkracht op de reguliere wijze verdeeld dient te worden over de man en de vrouw.

De vrouw ontvangt € 284 per maand meer dan andere ouders (de KT ad € 375 per maand minus de KB ad € 92 per maand). Daar wordt noch bij de bepaling van het eigen aandeel noch bij de bepaling van de draagkracht van de vrouw rekening mee gehouden. Het hof beargumenteert dit als volgt: "Hoewel de kinderbijslag in 2015 bij een kind van 12 t/m 17 jaar € 273,78 per kwartaal, derhalve € 91,26 per maand bedraagt en de door de man te ontvangen KT € 375,59 per maand bedraagt, zodat er voor minderjarige 1 ten opzichte van andere kinderen in Nederland een bedrag ter hoogte van € 284,33 meer wordt ontvangen, zal het hof dit bedrag niet in mindering brengen op de behoefte van de minderjarige 1 en evenmin bij de beoordeling van de draagkracht dan wel behoeftigheid van de vrouw betrekken. De KT dient, naar het oordeel van het hof, evenals de KB te worden gezien als een bijdrage van de overheid in de kosten voor opvoeding en verzorging van een minderjarig kind. Kennelijk wordt de behoefte van een kind van een ouder die werkzaam is bij de Europese Commissie geacht hoger te zijn, zodat om die reden een aanvulling in de vorm van KT wordt verstrekt."

Voorgaande uiteenzetting is vooral bedoeld om u er op attent te maken dat als ouders geen kinderbijslag ontvangen van de overheid, u in uw berekening niet klakkeloos het resultaat uit de Nibud-tabellen kunt overnemen. Het is vervolgens de kunst om de ' *dependency allowance*' of daarmee vergelijkbare toelage op een consistente wijze in de berekening te verwerken.

4. Zorgkorting

Bij het bepalen van kinderalimentatie wordt aan de zijde van de alimentatieplichtige ouder rekening gehouden met zorgkorting. De zorgkorting vertegenwoordigt het aandeel van deze ouder in de zorg. De zorgkorting wordt daarom gecijferd op een bepaald percentage van het eigen aandeel. Bij internationale omgangsregelingen is dat niet anders. Het zorgkortingspercentage is dan vaak slechts 15%. Denk bijvoorbeeld aan in het buitenland woonachtige Nederlanders die een weekend per maand naar Nederland komen voor de omgangsregeling of op ad-hocbasis in combinatie met een werkbezoek aan

Nederland omgang hebben met hun kinderen. Sommigen zien hun kinderen zelfs alleen in vakantieperiodes. De tijd dat de kinderen met deze niet-verzorgende ouder samen zijn is gering, vandaar een laag zorgkortingspercentage.

Wel maakt deze ouder meer kosten om zijn of haar kind te zien dan een in Nederland wonende ouder. Denk aan vliegtickets en huisvestingskosten. Deze aanvullende zorgkosten zijn niet in de zorgkorting verdisconteerd. Ze vormen immers geen onderdeel van het eigen aandeel. Met deze aanvullende zorgkosten dient rekening te worden gehouden bij het bepalen van de draagkracht van deze ouder in het kader van het vaststellen van partneralimentatie. Opvallend is dat bij de bepaling van de draagkracht in het kader van het vaststellen van kinderalimentatie meestal geen rekening wordt gehouden met deze aanvullende zorgkosten. De forfaitaire lasten, inbegrepen in de draagkrachtformule, worden dus niet met een bedrag aan aanvullende zorgkosten verhoogd. Op welke wijze met aanvullende zorgkosten rekening wordt gehouden in het kader van partneralimentatie is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het geval. Daar gaan wij in het volgende nummer verder op in bij de bespreking van de draagkracht van de alimentatieplichtige.

5. Conclusie

Uit de uitspraak van de Hoge Raad van 4 december jl. voornoemd volgt dat in gevallen waarin het netto gezinsinkomen (substantieel) meer bedraagt dan € 6.000 netto per maand, het met dit inkomen corresponderende tabelbedrag uitgangspunt is voor de bepaling van het eigen aandeel, maar dat daarmee de kous niet af is. Net als het bepalen van de behoefte van een alimentatiegerechtigde aan partneralimentatie is het vaststellen van het eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen maatwerk. Een verwijzing naar de Nibud-tabellen volstaat niet als de alimentatiegerechtigde inzichtelijk maakt (door een kostenoverzicht onderbouwd met verificatoire bescheiden) dat zijn of haar kind meer kost dan het tabelbedrag bij een gezinsinkomen van € 6.000 netto per maand.

Of, en in hoeverre het eigen aandeel vermeerderd moet worden met oppaskosten blijft afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het geval. Naast de richtlijn die is opgenomen in het rapport Alimentatienormen lijkt de hoogte van het inkomen van de ouders en de hoogte van het tabelbedrag relevant te zijn. Hoe hoger dit inkomen of het tabelbedrag, hoe minder snel oppaskosten het eigen aandeel doen toenemen. Verder is van belang of al opvangkosten werden gemaakt toen de ouders nog bij elkaar waren.

Het is aan de alimentatiegerechtigde om de frequentie van familiebezoeken aannemelijk te maken en te onderbouwen wat de daarmee gepaard gaande reiskosten zijn. Afhankelijk van deze onderbouwing zal het eigen aandeel al dan niet vermeerderd worden met extra reiskosten.

Indien alle kosten van de internationale school al gedekt worden door een ouder of zijn werkgever vormt dat wellicht reden om op het eigen aandeel de schoolkostencomponent in mindering te brengen.

Indien ouders geen kinderbijslag ontvangen, maar een ‘*dependency allowance*’ of daarmee vergelijkbare toelage, dient dit in ogenschouw te worden genomen in de alimentatieberekening. Tot nu lijkt het erop dat de rechterlijke macht voor zover de ‘*allowance*’ meer bedraagt dan de kinderbijslag, dat meerdere niet in mindering brengt op het eigen aandeel noch optelt bij het inkomen van de alimentatiegerechtigde. Achterliggende gedachte is dat de onderhoudsgerechtigde ouder geacht wordt dit meerdere te spenderen aan het kind omdat het kind geacht wordt dit extra bedrag nodig te hebben.

Voetnoten

[1]

Mr. M. van Yperen-Groenleer is advocaat bij GMW-advocaten te Den Haag, docent internationaal privaatrecht aan de Universiteit Leiden en raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Amsterdam. Mr. C.C. van Bodegom is advocaat bij DVDW-advocaten te Den Haag.